

Izrazito nam je zadovoljstvo predstaviti Vam sadržaj naslovne teme Medixa posvećen palijativnoj medicini i palijativnoj skrbi. Jedno je od važnih ljudskih prava i pitanje civilizacijskoga dosega društva, dostojanstveno suočavanje osobe s uznapredovalom i neizlječivom bolešću, a što mu omogućuju postupci i stavovi moderne palijativne medicine. Palijativna se medicina kao posebna disciplina razvija u svijetu unazad pedesetak godina, a bavi se čovjekom koji boluje od neizlječivih bolesti na jedan drugačiji, sveobuhvatni način, brinući o njegovom biološkom, psihičkom, socijalnom i duhovnom stanju, kao i o stanju obitelji oboljeloga.

Osobe s ozbiljnim i neizlječivim bolestima trebaju odlučno liječenje boli i drugih simptoma, olakšanje od tjeskobe i depresije, komunikaciju o svojoj dugoročnoj skrbi, koordiniranu skrb tijekom višegodišnjega trajanja bolesti, podršku članova obitelji koji im pružaju skrb, praktičnu podršku te osjećaj sigurnosti unutar sustava zdravstvene skrbi. Cilj palijativne skrbi jest odgovoriti na te potrebe, jer su one izvor patnje za bolesnike s neizlječivim bolestima, a koje im ograničavaju život.

Palijativna skrb znači drugačiji odnos prema oboljelima, odnos koji oplemenjuje, njeguje te pomaže da i najteža razdoblja prođu lakše, jer je najčešća zamolba oboljelih od neizlječivih bolesti da ostanemo uz njih. Budući da je patnja koju bolest uzrokuje svojstvena svakoj osobi, palijativna skrb idealan je primjer skrbi usmjerene na osobu.

Brojni aspekti palijativne medicine primjenjivi su i ranije tijekom bolesti, tako da se smatra da palijativno liječenje treba obuhvatiti razdoblje od dijagnoze neizlječive bolesti do razdoblja žalovanja nakon smrti bolesnika. Otprilike polovina bolesnika u palijativnoj medicini ima neku od onkoloških bolesti, znatan je broj bolesnika s neurološkim bolestima te krajnjim stadijima bolesti jetre, bubrega, srca ili pluća.

Velik dio medicinske palijativne skrbi može pružiti bolesnikov obiteljski liječnik, a vještine, kvalitete i znanje, koji se primjenjuju u kontekstu odnosa unutar primarne zdravstvene skrbi, nazivaju se palijativnim pristupom. Palijativnu medicinu i palijativnu skrb ne čine bolnički kreveti, već dobro educiran tim, kako u ustanovama, tako i u zajednici. Multiprofesionalnost i odnos prema oboljelima u palijativnoj skrbi nije kompetitivni odnos u kojem će se struke odmjeravati u važnosti i stvarati međusobnu hijerarhiju, nego proces u kojem ćemo svojim znanjem pomoći da odnos prema onima koji boluju od neizlječivih bolesti odgovori etičkim načelima i standardima stoljeća u kojemu živimo.

doc. dr. sc. Marijana Braš,
dr. med.^{1,2,3}

Vlasta Vučevac, dr. med.³

¹Klinika za psihološku medicinu, KBC Zagreb, Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

²Centar za palijativnu medicinu, medicinsku etiku i komunikacijske vještine (CEPAMET) Medicinskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

³Hrvatsko društvo za palijativnu medicinu HLZ-a

Neizlječiva bolest, pa i smrt, dio su života o kojem zdravstveni profesionalci dosad nisu dovoljno podučavani i tek se posljednjih godina razvija sustav diplomatske i poslijediplomske edukacije na tom području. Samo dobra edukacija može učiniti kvalitativni iskorak u skrbi o neizlječivo bolesnima i članovima njihovih obitelji, a smatramo da je i ovaj tematski broj važan korak u toj edukaciji.

Izdanje je namijenjeno svim zdravstvenim profesionalcima koji se u svom radu susreću s osobama oboljelima od uznapredovalih i neizlječivih bolesti, a osobito specijalistima te liječnicima na specijalizaciji iz opće medicine, anesteziologije, neurologije, psihijatrije i pedijatrije, psiholozima, defektolozima, socijalnim radnicima i medicinskim sestrama, odnosno svim članovima interdisciplinarnoga palijativnog tima.

Vlada Republike Hrvatske usvojila je Strateški plan palijativne skrbi za razdoblje od 2014. do 2016. godine i u tijeku je uspostava sustava palijativne skrbi u našoj zemlji. Možemo se pohvaliti izvrsnim primjerima dobre prakse na svim razinama zdravstvene zaštite, ali se palijativna skrb još uvijek ne razvija ravnomjerno u svim krajevima naše zemlje, niti je u potpunosti implementirana u hrvatski zdravstveni sustav iako se već nekoliko stotina educiranih profesionalaca, uz još veći broj volontera, pridružilo našem zajedničkom putovanju. Vjerujemo u konačnu primjenu toga toliko bitnog i potrebnog interdisciplinarnog koncepta u skrbi o oboljelima, a i ovaj je tematski broj dio naših zajedničkih napora prema tome cilju.